



УДК 378.004

**DEVELOPMENT OF DIGITAL COMPETENCE OF THE FUTURE  
PRIMARY SCHOOL TEACHER AS A CONDITION FOR ENSURING A  
COMPETITIVE SPECIALIST****РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ  
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОЗДАТНОГО  
ФАХІВЦЯ****Kramska Z. / Крамська З.М.***doctor of philosophy / доктор філософії***Denisyuk T. / Денисюк Т.К.***Ph.D. philologist. of science / канд. філолог. наук**Municipal Institution «Uman Taras Shevchenko Professional College Of  
Education and Humanities of Cherkasy Regional Council»**КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж  
ім. Т.Г.Шевченка Черкаської обласної ради»*

**Анотація.** У статті розкрито форми і методи цифрової компетентності майбутнього вчителя початкової школи. Розкрито форми і методи (створення цифрового контенту; розробка проєктів; використання різноманітних засобів цифрового спілкування; використання сучасних засобів та інструментів дистанційного навчання в освітньому процесі; використання різних веб - сервісів тощо.) цифрової компетентності майбутнього вчителя початкової школи.

**Ключові слова:** цифрова компетентність, майбутній вчитель початкової школи.

**Вступ.**

Важливими у підготовці майбутнього вчителя початкової школи є напрацювання міжнародних експертів щодо вимог до володіння цифровою компетентністю та розроблення концептуальних підходів і рамок.

У статті ми розглядаємо форми і методи цифрової компетентності майбутнього вчителя початкової школи як якість педагога, що означає здатність та вміння систематичного, логічного та системного використання інформаційно-комунікаційних технологій і вказує на його сучасність, мобільність та конкурентоздатність.

**Основний текст.**

Широкого використання набула рамка цифрової компетентності для освітян DigCompEdu, де окреслено основні форми й методи розвитку такої компетентності учасників освітнього процесу, а також засади створення цифрового навчального середовища в закладі початкової освіти. Вона зосереджена на концептуальній, еталонній моделі цифрової компетентності, новому словнику та оптимізованих дескрипторах. DigCompEdu орієнтована на викладачів, вчителів усіх рівнів освіти здобувачів освіти.

Ця рамка визначає ключові сфери, де проявляється компетентність педагога:

- професійне залучення – використовувати цифрові технології для спілкування, співпраці та професійного розвитку;
- цифрові ресурси – шукати, створювати та обмінюватися цифровими ресурсами;



- викладання й навчання – управляти та організовувати робочий і навчальний процес за допомогою цифрових технологій;
- оцінювання – використовувати цифрові технології та стратегії для оцінювання учнів;
- розширення можливостей учнів – використовувати цифрові технології для підвищення інклюзивності та активного залучення учнів до навчання;
- сприяння цифровій компетентності учнів – дати їм можливість використовувати цифрові технології для спілкування, створення контенту, розвитку та розв'язання проблем [2].

Дослідники виокремлюють три рівні розвитку цифрової компетентності майбутнього вчителя початкової школи:

1. Базовий рівень. Включає в себе загальне уявлення здобувача освіти про цифрові технології, періодичне їх використання для вирішення окремих педагогічних задач.

2. Цифрове використання. Полягає в регулярному та продуктивному використанні цифрових технологій у своїй педагогічній діяльності.

3. Цифрова трансформація. Передбачає творче використання цифрових технологій у професійній діяльності, постійний розвиток і вдосконалення цифрових навичок.

Також поняття *цифрової компетентності майбутнього вчителя початкової школи* включає:

- Навички використання цифрових технологій для створення контенту, а також сприяння спілкуванню та співпраці між студентами та викладачами.
- Здатність інтегрувати цифрові технології в навчання таким чином, щоб підтримувати навчання та залучення студентів на онлайн платформах.
- Розуміння того, як розробляти та впроваджувати онлайнві та змішані навчальні середовища.
- Знайомство з поточними та новими тенденціями в освітніх технологіях
- Обізнаність з етичними та правовими питаннями, а також здатність забезпечити безпеку та конфіденційність здобувачів освіти.
- Бажання постійно вчитися та адаптуватися до нових технологій, бути відкритим до нових способів викладання та навчання [3].

Таким чином, опрацювання науково-педагогічної літератури та узагальнення думок вчених, дає змогу виокремити найбільш поширені форми та методи розвитку цифрової компетентності майбутнього вчителя початкової школи.

Отож, до *форм розвитку цифрової компетентності майбутнього вчителя початкової школи* відносять:

- участь у форумах, вебінарах, семінарах, тренінгах;
- участь у конкурсах;
- підготовка доповідей для участі у науково-педагогічних конференціях;
- ознайомлення з публікаціями методичних розробок і посібників;
- написання наукових статей та курсової і кваліфікаційної роботи;



➤ саморозвиток через відео, навчальні сайти, додаткову літературу тощо [4].

До методів розвитку цифрової компетентності майбутнього вчителя початкової школи належать:

- створення цифрового контенту (процес створення письмового чи візуального змісту (інформаційного наповнення) для обраних тем та цільової аудиторії (текстові документи, презентації, відео, вебсторінки чи акаунти в соціальних інтернет-мережах тощо);
- розробка проектів;
- використання різноманітних засобів цифрового спілкування (електронна пошта, обмін миттєвими повідомленнями та соціальні мережі для спілкування і співпраці зі студентами та викладачами;
- використання сучасних засобів та інструментів дистанційного навчання в освітньому процесі
- використання різних веб-сервісів (ідентифікована веб-адресою програмна система зі стандартизованими інтерфейсами) [5].

Отже, як зауважують науковці, цифрова компетентність майбутнього вчителя початкової школи має:

- забезпечувати розвиток широкого спектра всіх її складових – від медіаграмотності до опрацювання та критичного оцінювання інформації, безпеки і співпраці в мережі Інтернет до знань про різноманітні цифрові технології й пристрої, вміння послуговуватися відкритими ресурсами та технологіями для професійного розвитку;
- формувати в студентів навички ефективного користування цифровими технологіями й сервісами в навчальних і життєвих ситуаціях для розв'язання різних проблем та завдань;
- застосовувати інноваційні технології для оцінювання результатів навчальної діяльності;
- розуміти поняття кодування, елементів штучного інтелекту, віртуальної й доповненої реальності та подолання проблем за допомогою цифрових технологій [1].

Розгляд та аналіз науково-педагогічних джерел, дав змогу обґрунтувати поняття «цифрова компетентність» та розкрити форми і методи цифрової компетентності майбутнього вчителя початкової школи.

### **Висновки.**

У процесі дослідження розкрито форми (проходження курсів підвищення кваліфікації; участь у форумах, вебінарах, семінарах, тренінгах; проведення конкурсів; підготовка доповідей для участі у науково-педагогічних конференціях; публікація методичних розробок і посібників; написання наукових статей та дидактичного матеріалу; саморозвиток через відео, навчальні сайти, додаткову літературу тощо) і методи (створення цифрового контенту; розробка проектів; використання різноманітних засобів цифрового спілкування; використання сучасних засобів та інструментів дистанційного навчання в освітньому процесі) цифрової компетентності викладача закладу вищої освіти.

**Література:**

1. Арістова Н. Формування цифрової компетентності студентів філологічних спеціальностей: інтерактивні форми організації і методи навчання. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2023. Т. 11. №6. С. 6–12. – URL: <https://oip-journal.org/index.php/oip/article/view/188/131>
2. Биков В. Цифрова компетентність учителя. URL: <https://www.facebook.com/uesaccent/photos/pcb.1809058149395875/1809406686027688/?type=3>
3. Гончарук В., Гончарук В. Цифрова компетентність як складник професійної культури педагога. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип 41, Т. 1. С. 202–210. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/16509/1/33.pdf>
4. Карташова Л.А. Віртуальна школа, електронні навчальні класи – не фантастика, а українська реальність. URL: <http://knk.media/stati/1991-virtualna-shkolaelektronni-navchalni-klasi-ne-fantastika-a-ukrajinska-realnist.html>
5. Чередник Л. М., Діра Н. О., Андрусик П. П. Цифрові компетентності викладача закладу вищої освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 51. Т. 2. С. 199–203. URL: [http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2022/51/part\\_2/41.pdf](http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2022/51/part_2/41.pdf)

**Literature:**

1. Aristova N. Formation of digital competence of students of philology majors: interactive forms of organization and teaching methods. *Education. Innovation. Practice*. 2023. Vol. 11. #6. WITH. 6–12. – URL: <https://oip-journal.org/index.php/oip/article/view/188/131>
2. Bykov V. Digital competence of the teacher. URL: <https://www.facebook.com/uesaccent/photos/pcb.1809058149395875/1809406686027688/?type=3>
3. Honcharuk V., Honcharuk V. Digital competence as a component of a teacher's professional culture. *Current issues of humanitarian sciences*. 2021. Issue 41, Vol. 1. S. 202–210. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/16509/1/33.pdf>
4. Kartashova L.A. Virtual school, electronic classrooms are not a fantasy, but a Ukrainian reality. URL: <http://knk.media/stati/1991-virtualna-shkolaelektronni-navchalni-klasi-ne-fantastika-a-ukrajinska-realnist.html>
5. Cherednyk L. M., Dira N. O., Andrusyk P. P. Digital competences of a teacher at a higher education institution. *Innovative pedagogy*. 2022. Vol. 51. T. 2. S. 199–203. URL: [http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2022/51/part\\_2/41.pdf](http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2022/51/part_2/41.pdf)

**Abstract.** *The article reveals the forms and methods of digital competence of the future primary school teacher. Forms and methods are disclosed (creation of digital content; development of projects; use of various means of digital communication; use of modern means and tools of distance learning in the educational process; use of various web services, etc.) digital competence of the future primary school teacher*

**Keywords:** *digital competence, future primary school teacher.*